

2. Коваленко О.С., Добровська Л.М. Проектування інформаційних систем: Загальні питання теорії проектування інформаційних систем: конспект лекцій. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 192с.

3. Передерій Л. В. Проектування, реалізація та використання інтелектуальних інформаційних систем. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. Бердянськ, 2014 р. № 2. С. 97-102.

4. Рогоза М. Є., Карнаухова А.В. Формалізація процесів проектування інформаційних систем управління економічними об'єктами. BIG DATA ANALYTICS: моделювання та інформаційні технології: матеріали міжнар. наукового симпозиуму (Київ, 20 бер. 2019 р.). Київ, 2019. С. 64-66.

5. Янчук Т. В. Значення механізму впровадження інформаційних технологій у господарській діяльності підприємств. Економіка і організація управління. Вінниця, 2016 р. Випуск №4 (24). С. 269-275.

СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ТА ПАРАМЕТРИ ЇХ ВИБОРУ

***КРИВИЧ Н.В. *, МАГІСТРАНТКА,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІАВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Однією з найбільш важливих складових, що забезпечують функціонування підприємства є наявність запасів. Безперерйна діяльність підприємства напряму залежить від наявності матеріальних запасів на певному рівні. Тому, для контролю за ними існують системи управління запасами, що обираються окремо кожним підприємством в залежності від умов діяльності.

Вклад у вивчення питання управління запасами внесли вітчизняні та зарубіжні науковці, серед них: Бауерсокс Д.Дж. [1], Крикавський Є.В. [2], Ламберт Д.М. [3], Чуприна Л.В. [4].

Запаси значно впливають на прибуток та рівень ліквідності підприємства, так як потребують капіталовкладень. Недостатня кількість запасів може призвести до зменшення кількості активних товарних позицій, а надлишки є причиною нестачі фінансових ресурсів та збільшення витрат на їх зберігання. І нестача, і надлишки впливають на довго- та короткостроковий прибуток. Для попередження негативних наслідків підприємство повинно обрати систему управління запасами.

* Науковий керівник – Поливана Л.А., к.е.н., доцент

Чуприна Л.В. та Намазова В.М. зазначають, що управління запасами доцільно розглядати як діяльність і як процес. Як діяльність, воно спрямоване забезпечити підприємство необхідними запасами для його безперервної роботи з мінімальними затратами. Як процес, управління запасами пов'язане зі створенням, контролем та регулюванням їх рівня на всіх етапах діяльності підприємства [4, с. 784]. Ми погоджуємося з даною думкою, проте слід зазначити, що управління запасами також може виступати і як сукупність певних показників та правил.

Долгов А.П. виділяє три групи параметрів, на які впливає управління запасами: параметри попиту, параметри замовлень і поставок, параметри рівня запасів [5, с. 236].

Більшість науковців, в тому числі і Капінос Г.І. надають таку класифікацію систем управління запасами: система управління запасами з фіксованим розміром замовлення; система управління запасами з фіксованою періодичністю замовлення; система з встановленою періодичністю поповнення запасів до встановленого рівня; система «Максимум-мінімум» [6, с. 164].

Проте, Гончаров В.М. також додає до наданої класифікації такі системи як «точно в строк» та різновиди системи «канбан» [7, с. 231-235]. На нашу думку, це є більш коректним варіантом, що дозволяє охарактеризувати системи у повному обсязі для їх подальшої оцінки.

Гончаров В.М. зазначає, що на кожному підприємстві має бути гарантований страховий запас, граничний рівень запасу при досягненні якого проводять наступне замовлення та максимальний запас, що є основним параметром системи управління запасами з їх фіксованою величиною [7, с. 232].

Отже, діяльність і прибутки будь-якого підприємства, в тому числі і сільськогосподарського, залежать від наявності запасів. Для контролю за ними підприємства використовують системи управління запасами. Кожна система характеризується певними параметрами та умовами, які необхідно враховувати при її виборі. Одним із способів зробити управління запасами ефективним – є аналіз та поєднання двох чи більше систем. Управління запасами на підприємствах сільськогосподарського напрямку має на меті зменшення запасів до їх розумного мінімуму, що у подальшому забезпечить безперервний процес виробництва, а також зниження витрат на їх зберігання та логістику. Основним чинником, що впливає на вибір системи підприємством агропромислового комплексу є сезонність діяльності та залежність від погодно-кліматичних умов. Однією з систем, що

враховує сезонний характер виробництва є система з встановленою періодичністю поповнення запасів до постійного рівня. У даній системі основним параметром є період часу між замовленнями. Вона орієнтована на роботу, коли коливання споживання є значними, що також характерно для сільськогосподарських підприємств. Система поєднує у собі елементи системи з фіксованим інтервалом часу між замовленнями (тобто встановлена періодичність між ними) та системи з фіксованим розміром замовлення (відстеження порогового рівня запасів). Вона перешкоджає виникненню надлишків запасів не лише у певні моменти часу, а й при досягненні критичного рівня. Тож перевагами даної системи є її врахування сезонності виробництва та коливання споживання. Проте, вона має і недолік, що полягає у важкості управління багатонаменклатурними запасами. Необхідність подальших досліджень полягає у вивченні та удосконаленні систем.

Література.

1. Бауэрсокс Д.Дж., Клосс Д.Дж. Логистика: интегрированная цепь поставок. пер. с англ. Н.Н. Барышниковой, Б.С. Пинкерса. 2-е изд. М.: ОлимпБизнес. 2005. 640 с.
2. Крикавський Є.В. Логістика. Для економістів: навч. посіб. Львів: Львівська політехніка. 2004.448 с.
3. Сток Дж.Р., Ламберт Д.М. Стратегическое управление логистикой: учеб. пособ. пер. с англ. В.И.Сергеева. М.: ИНФРА-М. 2005. 797 с.
4. Чуприна Л.В., Намазова В.М. Роль управління запасами у підвищенні ефективності управління підприємством. *Молодий вчений*. 2017. № 4. С. 784-788.
5. Долгов А.П., Козлов В.К, Уваров С.А. Логистический менеджмент фирмы: концепция, методы и модели: учеб. пособ. СПб.: Изд. дом «Бизнес-пресса». 2005. 384 с.
6. Капінос Г.І., Бабій І.В. Операційний менеджмент: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури». 2013. 352 с.
7. Внутрішній економічний механізм підприємства: навч. посіб. / Гончаров В.М., Касьянова Н.В, Вещепура Н.В., Солоха Д.В. та ін. Донецьк: СПД Купріянов В.С. 2007. 284 с.